

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 318

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“<https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari>”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3883 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışişleri Komisyonu Raporu6

• Teklif Metni9

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin9

• Anlaşma Metni10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 897638 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3883)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz tarafından 2003 yılında uygulamaya konulan "Afrika Ülkeleri ile Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi" kapsamında, Afrika kıtasında yer alan ülkeler ile ticari ve ekonomik ilişkilerimizin hukuki altyapısının tahkim edilmesi öngörülmektedir. Bu itibarla, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması" 2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Ülkemiz ile Togo arasındaki ticaret hacmi 2003 yılında 6,9 milyon ABD doları tutarında kaydedilmiş olup bu tutar 2020 yılında 153 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. 2020 yılındaki ticaret hacminin 142 milyon ABD dolarlık kısmı ülkemizin ihracatından müteşekkildir.

Söz konusu Anlaşma ile esas olarak, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve ticaret hacminin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, Anlaşmanın başarılı bir şekilde uygulanması, uygulamadan kaynaklanabilecek sorunların ele alınması ve iki ülke arasında yeni işbirliği imkânlarının araştırılması için Türkiye-Togo Karma Ekonomik Komisyonu kurulması konusunda mutabık kalınmıştır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-45301

16 Ekim 2021

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2 Haziran 2021 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

7/3/2022

Esas No: 2/3883

Karar No: 198

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 18/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması, 19/10/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 19/10/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen 2/3883 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 1/3/2022 tarihli 34’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Türkiye ve Togo arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve ticaret hacminin artırılmasını amaçlayan Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışışleri Bakan Yardımcısı Sedat Önal tarafından;

Anlaşma’nın, Togo ile ticari ve ekonomik ilişkileri teşvik etmek ve bu ilişkilere boyut kazandırmak amacıyla imzalandığı,

Afrika’ya açılım politikası çerçevesinde, bu Kıta’da yer alan yaklaşık her bir ülke ile diplomatik ilişki kurulduğu ve orada faal hâle geçen büyükelçiliklerin de katkılarıyla bu ülkelerle çeşitli alanlarda “ticari, ekonomi, siyasi, teknik yardımlaşma gibi” ilişkilerin geliştirildiği,

Togo’da yakın zamanda büyükelçilik açılarak diplomatik ilişkilere bir boyut kazandırıldığı ve Lome Büyükelçiliği’nin 1 Nisan 2021 tarihinde faaliyete başladığı, Togo’nun da Türkiye’de bir büyükelçilik açmayı talep etmesi hâlinde bu talebe karşılık verileceği,

Anlaşma’nın bir karma ekonomik komisyonu mekanizmasını öngördüğü, özellikle ticari ve ekonomik ilişkilerin kurumsallaştırması, projelerin takibi ve geliştirilmesi bakımından teknik ve siyasi düzeyde düzenli olarak bir araya gelmenin önemine istinaden Anlaşma’da böyle bir maddenin yer aldığı,

Togo’nun, Batı Afrika’ya denizden bir giriş noktası olduğu değerlendirildiğinde ticari bakımdan önemli bir ülke olduğu ve kurulan ilişkinin ülkemizin genel dış politikası bakımından potansiyel bir katma değere sahip olduğu, bu anlamda Anlaşma’nın ekonomik ve ticari ilişkiler bakımından bir çerçeve oluşturduğu,

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından;

2021 yılı itibarıyla 146 milyon dolar tutarında bir ticaret hacminin olduğu ve bu tutarın 119 milyar dolarının Togo'ya yapılan ihracata dayandığı,

İhraç edilen ürünler incelendiğinde makarna, demir, çelik, petrol yağları, çimento ve elektrikli makinelerin belli başlı ihraç kalemlerini oluşturduğu,

Togo'nun Dünya'da fosfat üretiminde beşinci sırada yer aldığı ve ülkemiz ithalatının önemli bir kısmının esasen fosfat, soya fasulyesi ve diğer yağlı tohumlardan meydana geldiği, ifade edilmiş;

Komisyon üyeleri tarafından;

Türkiye'nin, Dünya'nın hiçbir ülkesini önemsiz görmeden doğudan batıya, güneyden kuzeye her ülkeyle ilişkilerini geliştirmesinin önemli olduğu ve bu bağlamda Afrika açılımının önemsendiği,

Ülkelerle kurulan ilişkilerin, başka ülkelerle kurulacak ilişkiler bağlamında bir köprü vazifesini gördüğü ve Dünya'daki birçok sorunun çözümünde paydaş ülke hâline gelmesini sağladığı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Antalya	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>
Ankara	Ankara	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ahmet Kamil Erozan</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Balıkesir	Bursa	Bursa
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Hişyar Özsoy</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Derya Bakbak</i>
Diyarbakır	Eskişehir	Gaziantep

Üye
Mehmet Güzelmansur
Hatay
Üye
Zafer Sırakaya
İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
İsmail Özdemir
Kayseri

Üye
Ahmet Ünal Çeviköz
İstanbul
Üye
Hasan Turan
İstanbul

Üye
Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Muş

Üye
Yunus Emre
İstanbul
Üye
Niyazi Güneş
Karabük
(Bu raporun özel sözcüsü)

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İŞ
BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İŞ
BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır);

Eşitlik ve karşılıklı yarar temelinde,

İki ülke arasında dostane ilişkileri güçlendirmek ve ekonomik ve ticari işbirliğini geliştirmek amacıyla,

Her iki ülkenin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olduğunu göz önüne alarak,

DTÖ Hizmet Ticareti Genel Anlaşması'na (GATS) uygun olarak, ekonomilerinin gelişiminde hizmetlerin artan öneme sahip olduğunu kabul ederek,

Ticari ve ekonomik işbirliğinin karşılıklı yarar temelinde geliştirilmesinde ortak menfaatlerini dikkate alarak,

Ticaretin geliştirilmesi ile ekonomik ve teknik işbirliğinin kendi ülkelerinin kalkınma stratejisi için temel unsur teşkil ettiğini kabul ederek,

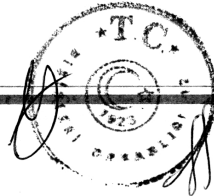
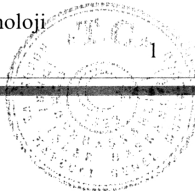
aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

**MADDE I
TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ**

Taraflar, ilgili iç hukuki düzenlemelerine ve taraf oldukları uluslararası antlaşma, sözleşme ve anlaşmalardan doğan yükümlülüklerine uygun olarak, ülkeleri arasında ticari ve ekonomik işbirliğini teşvik edecek ve kolaylaştıracaklardır.

Taraflar aşağıdaki alanlarda işbirliğini teşvik edeceklerdir:

- i. Ticaret, Sanayi ve Yatırım.
- ii. Enerji ve Doğal Kaynaklar,
- iii. Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi,
- iv. Eğitim ve Sağlık,
- v. Balıkçılık
- vi. Bilim ve Teknoloji

Taraflar yukarıda belirlenen işbirliği alanlarında projelerin uygulanması için spesifik Anlaşmalar imzalayabileceklerdir.

MADDE II EN ÇOK KAYRILAN ÜLKE MUAMELESİ

Taraflar, DTÖ Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması yükümlülükleri ile uyumlu olarak, iki ülke arasındaki mal ihracatı ve ithalatına konu gümrük vergileri, resim ve diğer harçlara ilişkin birbirlerine En Çok Kayrılan Ülke muamelesi tanyacaklardır.

Bu madde hükümleri, serbest ticaret alanı, gümrük birliği ve diğer bölgesel anlaşmalar kapsamında üçüncü devletlere hâlihazırda tanınan ya da gelecekte sağlanacak ayrıcalık ve avantajlar ile gelişme yolundaki ülkeler ile yapılan özel anlaşmalar ve sınır ticareti konularına uygulanmayacaktır.

MADDE III TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI

Taraflar, ilgili işletme ve kuruluşlarının sergi, fuar ve diğer tanıtıcı faaliyetlere mümkün olduğu ölçüde ve ulusal mevzuatları çerçevesinde katılmalarının yanı sıra karşılıklı işadamları ziyaretleri ve ticaret heyeti programlarını teşvik edeceklerdir.

Her bir Taraf, kendi ülkesinde diğer Tarafça gerçekleştirilen ulusal sergi organizasyonlarını olabildiğince kolaylaştıracaktır.

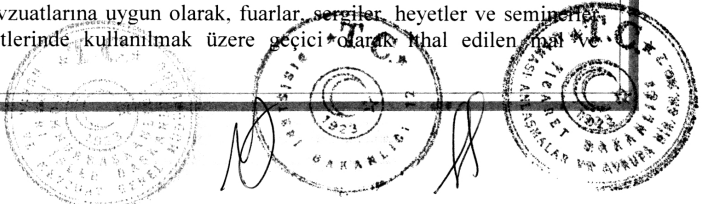
Tarafların ekonomik ve ticari işbirliğine ilişkin üzerinde mutabık kaldıkları projelerin uygulanması, iki ülkenin ilgili firma, özel kuruluşları ve/veya kamu kurumları arasında imzalanacak sözleşmeler ve/veya protokoller temelinde gerçekleştirilecektir.

MADDE IV ÖDEME USULLERİ

İki ülke arasında mübadele edilecek mal ve hizmetlere ilişkin tüm ödemeler, iki ülkede yürürlükte bulunan kanunlara ve kambiyo yönetmeliklerine uygun olarak serbest konvertibiliteye sahip para birimleri üzerinden yapılacaktır.

MADDE V GEÇİCİ İTHALAT

Taraflar, ulusal mevzuatlarına uygun olarak, fuarlar, sergiler, heyetler ve seminerler gibi ticari tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak üzere geçici olarak ithal edilen mal ve hizmetleri için

ekipmanların, ticari işlemlere tabi tutulmaması ve sergilendikten sonra tekrar ihraç edilmesi kaydıyla, gümrük vergileri, resim ve diğer harçlardan muaf tutulması konusunda mutabakatlarını teyit ederler.

MADDE VI BİLGİ TEATİSİ

İki ülke arasındaki ticareti artırmak ve çeşitlendirmek, ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla yönelik olarak Taraflar, yürürlükteki ulusal mevzuatlarına uygun olarak özellikle ilgili mevzuatları ve ekonomik programlarına bilgi teatisini kolaylaştırmayı ve hızlandırmayı ve ticari ve ekonomik işbirliğine dair ilgili firma ve kuruluşları arasındaki temasları teşvik etmeyi kararlaştırmışlardır.

MADDE VII KARMA EKONOMİK KOMİSYON

Taraflar ikili ticari ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması amaçlarına ulaşmak için Bakanlar düzeyinde bir Karma Ekonomik Komisyon tesis etmeyi kararlaştırmıştır.

Komisyon, bu Anlaşmanın uygulanmasını denetleyecek ve iki taraflı ticareti teşvik etmek ve geliştirmek ve bu maddede belirtilen amaçlar çerçevesinde ortaya çıkabilecek zorlukların giderilmesi için önerilerde bulunacaktır.

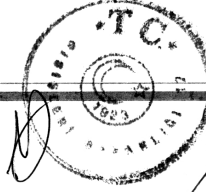
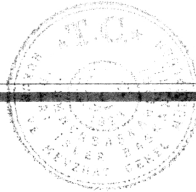
Komisyon, dönüşümlü olarak Türkiye ve Togo'da Taraflardan birinin talebi üzerine toplanacaktır.

MADDE VIII ULUSLARARASI YÜKÜMLÜLÜKLER VE ULUSAL MEVZUATA UYGUNLUK

Bu Anlaşma çerçevesinde, Taraflar arasındaki işbirliği her iki ülkede yürürlükte olan ulusal mevzuatlara uygun olarak ve tarafların uluslararası yükümlülükleri ile uyumlu olarak gerçekleştirilecektir.

Bu Anlaşmadaki hiçbir şey, herhangi bir Tarafa, Anlaşmanın imzalandığı tarihte ve uygulandığı dönemde yürürlükte olan mevzuatını değiştirme yükümlülüğü getirecek şekilde yorumlanamayacaktır.

MADDE IX ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

Bu Anlaşmanın uygulanması ya da yorumlanmasından kaynaklanan anlaşmazlıklar, dostane yollarla, makul olmayan bir gecikmeye mahal vermeksizin, Tarafların yetkili idareleri arasında istişareler ve görüşmeler yoluyla çözülecektir.

MADDE X TADİL

Bu Anlaşma üzerindeki tüm değişiklik veya düzeltmeler diplomatik kanallardan yapılacak, Tarafların sözkonusu değişiklik ya da düzeltmenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal süreçlerinin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallarla yaptığı son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE XI YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ, GEÇERLİLİK VE YENİLENME

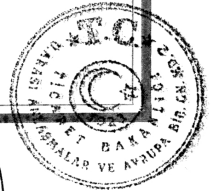
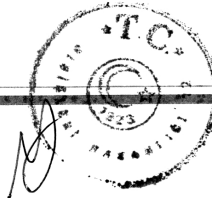
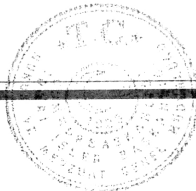
Bu Anlaşma, yürürlüğe girmesi için Tarafların gerekli iç yasal süreçlerinin tamamlandığına dair birbirlerine diplomatik kanallarla yaptıkları son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş (5) yıl süre ile yürürlükte kalacaktır ve bu Anlaşmanın XII. Maddesi uyarınca feshedilmediği takdirde, Anlaşmanın geçerliliği bir (1) yıllık sürelerle zımnen yenilenecektir.

MADDE XII ANLAŞMANIN FESHİ

Her bir Taraf, diğer Tarafa yazılı olarak altı (6) ay önce bildirmek kaydıyla işbu Anlaşmayı feshetme hakkına sahiptir.

Taraflarca aksi kararlaştırılmadığı sürece, Anlaşmanın sona ermesi bu Anlaşmanın uygulanması çerçevesinde başlatılan ve hâlihazırda devam eden proje ve programları etkilemeyecektir.

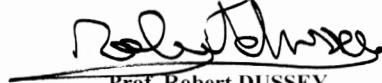
2 Haziran 2021 tarihinde Ankara'da Türkçe, Fransızca ve İngilizce dillerinde eşit derecede geçerli ikişer orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir. Anlaşmazlık halinde, İngilizce metin geçerlidir.

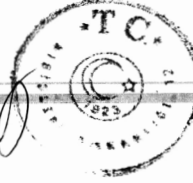
İşbu Anlaşma kendi hükümetleri tarafından usulünce yetkilendirilmiş kişilerce imzalanmıştır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri
Bakanı

**TOGO CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Prof. Robert DUSSEY
Togo Cumhuriyeti Dışişleri,
Bölgesel Entegrasyon ve
Yurtdışındaki Togolular Bakanı

TBMM Basımevi - 2022